

**Landsforeningen
INFRALYDENS FJENDER**

Folketingets Sundhedsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Ølsted, den 2006-11-14

Vedlagte bedes venligst uddelt til alle medlemmerne af Sundhedsudvalget.

TAK !!!

Med venlig hilsen

Solveig Odderskov.

**Landsforeningen
INFRALYDENS FJENDER**

Miljøminister Connie Hedegaard
Miljøministeriet
Højbro Plads 4
1200 København K

ÅBENT BREV.

Ølsted, den 2006-11-11

Kære Connie Hedegaard.

I går fik jeg oplyst, at Miljøstyrelsen har udsendt høringsmateriale vedrørende vindmøllestøj, og jeg ringede derfor til Jesper Mogensen i Miljøstyrelsen, der bekræftede denne oplysning – og endvidere kunne fortælle, at kommentarerne skulle være Miljøstyrelsen i hænde senest den 13. ds. – altså på mandag.

Jeg undrede mig over, at vor forening, der kun beskæftiger sig med infralyd og lavfrekvent støj, som udsendes i rigelige mængder fra vindmøllerne, ikke var med på høringslisten – og spurgte hvorfor. Dette spørgsmål – fik jeg at vide – måtte jeg stille til en jurist, men nu stiller jeg det så i stedet til dig. Hvorfor bliver vor forening ikke hørt i en sag om støj, der generer mange af vore medlemmer og utallige mennesker i Danmark ?

Vor forening fik venligst tilsendt høringsmaterialet pr. mail I GÅR EFTERMIDDAGS, og det siger sig selv, at vi ikke kan nå at sende vore kommentarer inden i overmorgen – det er endda weekend, hvor det kan være vanskeligt at få fat i vore bestyrelsesmedlemmer.

MEN...

Vi kan nå at sende dette brev til dig, hvor vi vil gøre opmærksom på, at hverken infralyd eller lavfrekvent støj fra vindmøller bør kunne genere borgerne. Hvilke frekvenser, møllerne udsender – og i hvilken styrke – kan man naturligvis skrive mange romaner om, men hovedsagen må vel være, at man ikke i Danmark skal tvinges til at tage sovepiller og nervemedicin p.g.a. støjen fra vindmøller – uanset hvilken Hz og hvilken styrke A- eller G-vægtet, der kan måles i folks boliger fra dem.

I marts 1995 oplyste Miljøstyrelsen, at Danmark var ramt af en landsdækkende lydforurening af dybe lyde – og at DER MÅTTE GØRES NOGET. Utallige mennesker klagede over dybe buldrende/brummende lyde i deres hjem. De kunne ikke sove – de blev stressede og syge – hvor kom den lede gennemtrængende lyd fra .....og hvad blev der så gjort ? Miljøstyrelsen satte i 1997 en støjgrænse, der var så høj, at den landsdækkende lydforurening blev TILLADT. Den blev skrevet væk.

Nu – 10 år efter – ved vi HVORFRA lydforureningen kom – og stadig kommer. Den kommer fra de danske gasfyrede kraftvarmeværker – og de dybe lyde går uhindret ind i folks boliger mere end 20 km. fra lydkilden.

Landsforeningen INFRALYDENS FJENDER

I øvrigt underkendte Afdelingen for Akustik på Aalborg Universitet sidste år Miljøstyrelsens anvisninger på målemetode i det lavfrekvente område, som kan give op til 10 dB(A) FOR LIDT, hvilket vil sige, at mange mennesker i dag lever i for kraftig lavfrekvent støj.

D.v.s., at vi grundet dårlig dansk teknologi tvinges til at leve i lydtortur. Miljøstyrelsen oplyser, at det nok kun er 265.000 mennesker, der har så god en hørelse i det lavfrekvente område, at de får deres helbred og tilværelse ødelagt, men vi EKSPORTERER også denne forkvalede danske teknologi !!!

I går – den 10. november – citerer fagbladet INGENIØREN dig for at have oplyst, at: "den danske eksport af miljø- og energiteknologi har passeret 45 mia. kr. om året".

Oplyses det samtidigt til vore købere i udlandet, at der sammen med dansk teknologi vedlægges et gratis lydhelvede til de mennesker, der har en god hørelse ? Oplyses det, at de dybere toner ifølge forsker Karin Sørig Hougaard fra AMI, går igennem livmoderen og væv på de gravide og kan skade fostrets høreorgan, der udvikles i sidste halvdel af graviditeten ? Oplyses det, at Sundhedsstyrelsen i sin redegørelse af 18. maj 1999 advarer imod infralyd, der påvirker hjertekar-systemet og kan ændre vore hormoner ? Oplyses det, at lavfrekvent støj påvirker søvnen, og ifølge dr. med. Kerstin Persson Waye fra Göteborg Universitet kan medføre frigivelse af forskellige "stress"-hormoner, selvom vi ikke vågner, hvoraf en af de vigtigste hormoner, som relateres til stress, er kortisol... ???

Det bekymrer os, der Miljøstyrelsen udsender høringsmateriale vedrørende lavfrekvent støj og infralyd fra vindmøller den 30. oktober, – og at der allerede efter 14 dages forløb skal svares på denne høring, som ikke mange andre end vindmølleindustrien kender til.

Vi fik i 1997 en støjgrænse vedrørende infralyd på 85 dB(G) inde i vore boliger døgnet rundt, og Miljøstyrelsen oplyser, at Danmark er det eneste land, der har denne specifikke infralydstøjgrænse.

Det er dejligt, når vi i Danmark kan beskytte levende væsener – mennesker og dyr – med SÆRREGLER, men hvorfor skal vi i Danmark have denne besynderlige "særregel" vedrørende infralyd, som kun beskytter bl.a. de buldrende kraftvarmeværker ? Og.... hvilken "særregel" skal vi nu have, der kan beskytte vindmøllestøjen, som flere og flere mennesker generes af – ikke kun i Danmark, men også i vore nabolande, hvor folk i presse og TV fortæller, at de bliver syge af de dybe frekvenser ?

Har DU hørt 85 dB(G)... ???

Med venlig hilsen

Solveig Odderskov.

Kopi til: Europa-Parlamentet.

Vedlagt: Artikel fra Tema Energi: SOLFANGERE HITTER UDE I VERDEN.

LYDMÅLING i Væggerløse

Den 6. november 2004 blev der foretaget lydmåling hos
Grethe Holm, Muldkildevej 5, 4873 Væggerløse.

Målingen blev foretaget med Symphonie 01dB, Srial no. #00642
monteret med Brüel & Kjær mic Instr. nr. 2689,
Kalib. d. 26. august 2003. Cert. nr. B11328.

Analyse foretaget med 01dB-Stell program, Created 20. september 2002.
Indlagt på DELL Latitude/D00 med Windows 2000.

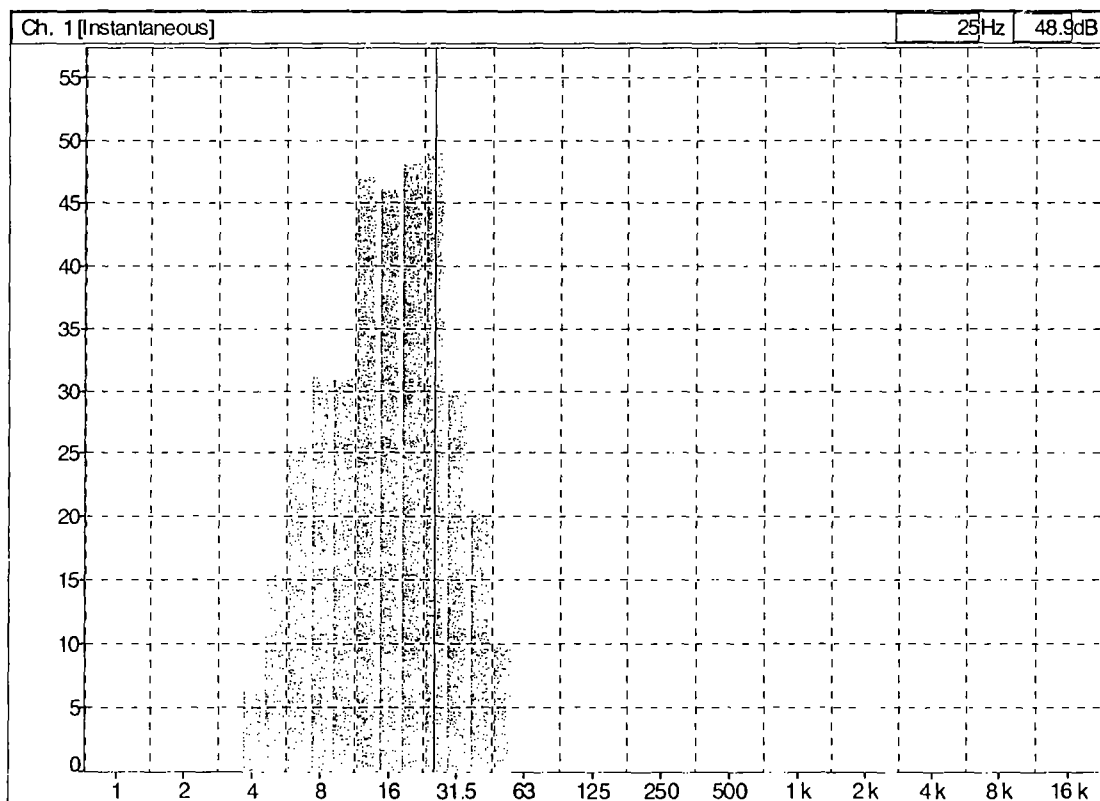
Systemet er kalibreret med Brüel & Kjær kalibrator Type 4231,
Serial no. 2130763.

Målingen er foretaget af akademiingeniør

Ole Birk Nielsen

Skovsøvej 62

3310 Ølsted

Måling foretaget i stuen, kl 14.34

Måleresultat 56,5 dB(G)

Møllerne kørte, men der var ikke meget vind, så hvordan mon det ville være med mere vind ?

Som det ses er der markant infralyd og lavfrekvent lyd !

Se venligst nedenstående lineære værdier.

File	041106_145428.cmg					
Start	04-11-06 14:34:44:300					
End	04-11-06 14:36:07:000					
Channel	Type	Weight	Unit	Leq	Lmin	Lmax
Ch. 1	1/3 Oct 1Hz	Lin	dB	-3.6	-51.0	7.5
Ch. 1	1/3 Oct 1.25Hz	Lin	dB	2.4	-51.0	14.1
Ch. 1	1/3 Oct 1.6Hz	Lin	dB	5.9	-48.2	16.8
Ch. 1	1/3 Oct 2Hz	Lin	dB	12.0	-51.0	24.0
Ch. 1	1/3 Oct 2.5Hz	Lin	dB	20.3	-10.8	30.5
Ch. 1	1/3 Oct 3.15Hz	Lin	dB	21.8	-14.4	33.0
Ch. 1	1/3 Oct 4Hz	Lin	dB	28.1	2.6	37.7
Ch. 1	1/3 Oct 5Hz	Lin	dB	29.2	4.2	41.9
Ch. 1	1/3 Oct 6.3Hz	Lin	dB	33.1	7.6	46.9
Ch. 1	1/3 Oct 8Hz	Lin	dB	36.0	12.5	47.2
Ch. 1	1/3 Oct 10Hz	Lin	dB	36.8	15.9	46.1
Ch. 1	1/3 Oct 12.5Hz	Lin	dB	41.2	18.7	49.8
Ch. 1	1/3 Oct 16Hz	Lin	dB	45.1	26.4	54.2
Ch. 1	1/3 Oct 20Hz	Lin	dB	44.1	23.1	52.4
Ch. 1	1/3 Oct 25Hz	Lin	dB	41.8	24.0	49.9
Ch. 1	1/3 Oct 31.5Hz	Lin	dB	33.5	16.3	43.7
Ch. 1	1/3 Oct 40Hz	Lin	dB	32.0	16.2	40.5
Ch. 1	1/3 Oct 50Hz	Lin	dB	30.2	18.6	37.5
Ch. 1	1/3 Oct 63Hz	Lin	dB	23.9	11.0	34.4
Ch. 1	1/3 Oct 80Hz	Lin	dB	28.5	13.4	34.4
Ch. 1	1/3 Oct 100Hz	Lin	dB	29.4	18.8	36.9
Ch. 1	1/3 Oct 125Hz	Lin	dB	22.9	9.2	29.9
Ch. 1	1/3 Oct 160Hz	Lin	dB	19.1	7.7	29.5
Ch. 1	1/3 Oct 200Hz	Lin	dB	17.8	7.0	25.8
Ch. 1	1/3 Oct 250Hz	Lin	dB	15.8	4.8	31.0
Ch. 1	1/3 Oct 315Hz	Lin	dB	14.3	5.1	26.3
Ch. 1	1/3 Oct 400Hz	Lin	dB	13.6	4.1	26.4
Ch. 1	1/3 Oct 500Hz	Lin	dB	10.8	1.5	23.2
Ch. 1	1/3 Oct 630Hz	Lin	dB	10.3	1.5	29.4
Ch. 1	1/3 Oct 800Hz	Lin	dB	9.6	4.1	22.8
Ch. 1	1/3 Oct 1kHz	Lin	dB	10.8	6.3	20.6
Ch. 1	1/3 Oct 1.25kHz	Lin	dB	7.4	3.8	14.3
Ch. 1	1/3 Oct 1.6kHz	Lin	dB	6.7	3.7	14.6
Ch. 1	1/3 Oct 2kHz	Lin	dB	6.5	3.3	14.6
Ch. 1	1/3 Oct 2.5kHz	Lin	dB	6.7	3.4	21.3
Ch. 1	1/3 Oct 3.15kHz	Lin	dB	7.6	5.6	14.0
Ch. 1	1/3 Oct 4kHz	Lin	dB	6.7	5.1	13.8
Ch. 1	1/3 Oct 5kHz	Lin	dB	6.7	5.4	12.0
Ch. 1	1/3 Oct 6.3kHz	Lin	dB	6.9	5.5	11.8
Ch. 1	1/3 Oct 8kHz	Lin	dB	7.0	5.9	18.5
Ch. 1	1/3 Oct 10kHz	Lin	dB	6.9	5.6	9.3
Ch. 1	1/3 Oct 12.5kHz	Lin	dB	6.7	5.7	8.8
Ch. 1	1/3 Oct 16kHz	Lin	dB	6.7	5.5	8.6
Ch. 1	1/3 Oct 20kHz	Lin	dB	6.7	5.7	10.8

OBN (Ole Birk Nielsen)

Subject: FW: Bekendtgørelse om støj fra vindmøller

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Ole Birk Nielsen [mailto:infralyd@adr.dk]**Sendt:** 12. november 2006 11:48**Til:** 'Mogensen, Jesper'**Cc:** 'intr@mst.dk'; 'OBN@nne.dk'**Emne:** SV: Bekendtgørelse om støj fra vindmøller

Tak for tilsendte høringsmateriale, der blev modtaget med mail fredag den 10, november 2006, kl. 15.18.

Med svarfrist den 13. november 2006, har vor forening ikke fået en reel mulighed for at fremkomme med rimelige kommentarer til høringsmaterialet, selv en høringsfrist på under 2 uger virker på det nærmeste uanstændigt.

Som en velkendt landsdækkende forening "Landsforeningen Infralydens Fjender", www.infralyd.dk, der nu har eksisteret i mere end 10 år er det os helt ubegribeligt at vi ikke helt automatisk har fået tilsendt høringsmaterialet, med mulighed for at gennemgå dette og indhente kvalificerede faglige bedømmelser med henblik på at give en seriøs vurdering fra vor forening.

Miljøstyrelsens håndtering af sagen har givet anledning til at vi, som det fremgår af vedlagte brev, har følt os foranlediget til at rette henvendelse til miljøminister Connie Hedegaard.

Vi vedlægger en lydmåling foretaget hos Grethe Holm, hvor både hun selv og hendes mand er blevet alvorligt syge grundet støjen fra vindmøllerne. Som det fremgår af målingen optræder der markant lyd både i området infralyd og lavfrekvent lyd.

Det er derfor helt afgørende at der ved vurdering af støj fra vindmøller måles og fastsættes grænseværdier ud fra G-vægtede målinger og LpA-værdier i det lavfrekvente område og ikke blot A-vægtede målinger, der vil give et helt forvrænget billede af den faktisk udsendte støj og påvirkning af mennesker og dyr.

Da vi er kommet med på bagkant vil vi hermed anmode om aktindsigt i de hørings svar som Miljøstyrelsen modtager.

Med venlig hilsen

På vegne af Landsforeningen Infralydens Fjender

Ole Birk Nielsen
Skovsøvej 62
3310 Ølsted

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Mogensen, Jesper [mailto:jem@MST.DK]**Sendt:** 10. november 2006 15:18

EUROPA-PARLAMENTET

DAN JØRGENSEN

MEDLEM AF EUROPA-PARLAMENTET

Bruxelles, den 4. maj 2006

Kære Solveig

Tak for dit opfølgende brev, hvori du spørger, hvor du/I skal henvende jer for at blive hørt i denne sag. Som jeg skrev i mit sidste brev, er jeg som medlem af Europa-Parlamentet ikke involveret i fastlæggelsen af de danske grænseværdier for infralyd, da dette ikke er et europæisk anliggende. Derfor kan jeg således heller ikke vurdere, om grænseværdierne på uuværende tidspunkt er fastlagt hensigtsmæssigt af Miljøstyrelsen.

Da Miljøstyrelsen selv afviser at ændre grænseværdierne, vil jeg foreslå, at du henvender dig til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg eller til medlemmer heraf med din kritik af reglerne. Som folketingsmedlemmer sidder de inde med kompetence til både at stille spørgsmål til ministeren og at ændre grænseværdierne, hvis de skønner, at dette er nødvendigt.

Du kan læse mere om, hvordan man retter henvendelse til udvalget på Folketingets hjemmeside, <http://www.folketinget.dk/?samling/20051/MENU/00000004.htm>
Alternativt kan du kontakte enkelte medlemmer af udvalget. Deres mailadresser kan du finde her: <http://www.folketinget.dk/?samling/20051/MENU/00000004.htm>

Endelig kan det også være, at organisationen Forbrugerrådet kunne være interesseret i sagen, da det, som du selv påpeger, drejer det sig om teknologi, der potentielt skader borgere og forbrugere. Forbrugerrådets medarbejdere har stor erfaring og juridisk viden om forbrugerspørgsmål og vil således kunne rådgive jer i sagen. Du kan læse mere om Forbrugerrådet på www.forbrugerraadet.dk.

Jeg håber disse råd vil være jer til hjælp i jeres arbejde, således at der kan findes en hensigtsmæssig løsning for alle parter.

Med venlig hilsen

Dan Jørgensen

DE DANSKE SOCIALDEMOKRATER I EUROPA-PARLAMENTET

ASP 11 G 116, RUE WIERZ

B-1047 BRUXELLES, BELGIEN

TELEFON: +32 (0) 2 284 5771 (BRUXELLES) - +33 (0) 3 88 175771 (STRASBOURG)

E-MAIL: DJORGENSEN@EUROPAPARLEU.INT

Landsforeningen INFRALYDENS FJENDER

SUNDHEDSSTYRELSEN – DEN 18 MAJ 1999:

Citat:

Endokrine effekter (hormonelle effekter).

Det er vist, at der kan fremkaldes forandringer i hormoner, som fx katekolaminerne og cortisol, når individer udsættes for infralyd. Ligeledes er det i studier, hvor der anvendes lavfrekvente støjkluder vist, at kognitiv funktion og evnen til at gennemføre opgaver, der kræver høj grad af opmærksomhed, er vanskelig, men der foreligger ikke studier, hvor der er anvendt rene infralydkilder, som har vist denne samme effekt.

Citat slut.

De fleste steder i Danmark ligger der en "tyk dyne" af infralyd og lavfrekvent lyd, som udsendes fra kraftvarmeværkerne og vindmøllerne.

De dybe lyde trænger igennem alt. Intet høreværn kan udelukke lydene, der (dokumenteret) er kraftigst om natten, hvor utallige mennesker må tage sovepiller for at kunne sove.

Genevirkning af lavfrekvent lyd Chr. Sejer Pedersen, Kerstin Persson Wayne, Henrik Møller

Lavfrekvent støj defineres normalt som støj med dominerende komponenter under 200 Hz. Det er tidligere vist, at det A-vægtede lydtryksniveau underestimerer de negative effekter af lavfrekvent støj såsom genevirkning og påvirkning af præstationer. Tidligere studier tyder på, at der er et antal egenskaber ved lavfrekvent støj, som har særlig betydning for genevirkningen. En af disse egenskaber er den relative balance mellem lave og høje frekvenser, hvilket også refererer til hældningen af spektret. En anden egenskab, som har vist sig at være særligt generende, er fornemmelsen af "rumlen", en egenskab som i hvert fald delvist kan forklares med tilstedeværelsen af niveaufluktuationer i lavfrekvensområdet. For at finde en målemetode, som bedre forudsiger de negative effekter af lavfrekvent støj, forsøger projektet at vurdere og beskrive de generende egenskaber ved lavfrekvent støj mere detaljeret, end det er muligt med de hidtil anvendte vurderingsmetoder. Projektet vil bruge psykometriske metoder, som er udviklet i et generelt projekt om genevirkning (se projektet "Genevirkning af støj"). En faktor, som er særlig vigtig for eksperimenter med lavfrekvent støj er den anvendte gengiveteknik i laboratoriet. Eftersom lavfrekvent støj ved høje lydtryk ikke alene påvirker hørelsen, men også giver sanseopfattelse i andre dele af kroppen, særligt i brystet og maveregionen, vil en påvirkning udelukkende af ørerne (hovedtelefoner) derfor muligvis give en anden samlet oplevelse end påvirkning af hele kroppen (højtalere). For at undersøge dette blev et støjsignal med et signifikant indhold af lavfrekvent støj brugt i et generelt studie af gengivelsesteknikker (se projektet "Indflydelse af optage/gengiveteknik på vurdering af genevirkning af støj"). Støttet af STVF/FTP.

Lavfrekvent lyd påvirkning af søvn og cortisol-response ved opvågning Kerstin Persson Wayne
Medens indflydelsen på søvn og velvære af transportstøj er ret veldokumenteret, er effekterne af lavfrekvent støj (<200 Hz) langt mindre kendte. Lavfrekvent støj er almindelig i beboelser, hvor den hovedsageligt stammer fra ventilations- og air-conditionanlæg, fra vaskerier og fra musikanlæg. Adskillige case-studier og nogle epidemiologiske studier indikerer, at lavfrekvent støj påvirker søvnen, særligt den tid, det tager at falde i søvn og træthed om morgenen. Hørelsen er altid vågen, selv når vi sover, og støj under søvn kan medføre frigivelse af forskellige "stress"-hormoner, selvom vi ikke vågner. Et af de vigtigste hormoner, som relateres til stress, er cortisol. Tidligere studier har vist, at mængden af cortisol i spyt stiger efter opvågningen, og at der er en top efter 30 minutter, hvorefter niveauet falder. En forudgående eksperimentel undersøgelse har vist, at cortisol responset efter opvågning var reduceret på morgener efter en nat med lavfrekvent støj. Det aktuelle projekt er en udvidelse af den tidligere undersøgelse, denne gang med et større antal forsøgspersoner og en længere tilvænningsperiode med nætter uden lyd. Forsøgene blev udført på Afdeling for Miljømedicin på Göteborgs Universitet, medens færdiggørelsen af analyserne er udført på Afdeling for Akustik. Undersøgelsen blev støttet økonomisk af FORMAS (Forskningsrådet för miljö, arealla näringar och samhällsbyggande).

Lågfrekvent buller orsakar lidande

GÖTEBORG (SvD)

● Människor lider mycket mera av så kallat lågfrekvent buller från ventilationsanläggningar, fläktar, värmepumpar, dieselmotorer m m än vad som hittills varit känt. Vissa personer är särskilt känsliga och drabbas av huvudvärk, illamående och yrsel. Men även sömnstörningar, koncentrationssvårigheter och uttröttningsingår i bilden.

De visar flera års forskning som utförts av forskaren Kerstin Persson Waye vid avdelningen för miljömedicin i Göteborg och som nu resulterat i en avhandling.

En mindre fältstudie gav vid handen att 20-25 procent av de boende var mycket störda av ljudet från värmepumpar och ventilationsanläggningar i sina hus. Kerstin Persson Wayes hoppas att resultatet nu får betydelse för de nya normer för lågfrekventa ljud som socialstyrelsen planerar.

Inte hörbara ljud

Med lågfrekvent ljud menas det ljud som dominerar frekvensspektrum från 200 Hertz ner till 20 Hertz (1 Hertz = 1 svängning per sekund). Under 20 Hertz talar man om infraljud, omöjligt för människan att höra.

Men det finns ingen egentlig definition på lågfrekvent ljud, säger Kerstin Persson Wayes. Man talar om klart hörbara, dovt mullrande ljud, som många uppfat-

tar som ett slags tryck. När anläggningarna i bostäder, offentliga lokaler och på arbetsplatser stängs av upplever dessa känsliga personer en påtaglig känsla av lättnad.

Det finns ännu bara ett fåtal kontrollerade studier, och dagens normer för buller tar liten hänsyn till störande lågfrekventa ljud, anser Kerstin Persson Wayes. De drabbade har därför hittills sällan fått juridiskt, socialt eller medicinskt stöd.

Klagomål vanliga

Men miljö- och hälsoskyddskontoren i landet har fått många klagomål. Och själv har Kerstin Persson Wayes sedan hennes forskning blivit känd fått en mängd telefonsamtal från människor, som förgäves påpekat problemen för sina hyresvärdar.

Anställda på flera arbetsplatser har också hört av sig och klagat på lågfrekvent buller.

Socialstyrelsens förslag till nya normer för lågfrekventa ljud i boendemiljö, skolor, offentliga lokaler mm är nu ute på remiss. Avsikten är att man skall kunna eliminera just de störande frekvenserna

- Hela beviskedjan för att lågfrekvent buller ger t ex huvudvärk och illamående är inte klar, säger Kerstin Persson Wayes. För detta krävs en större studie.

MARGARETA ARTSMAN

Sv. Dagbl.

19/3/95

Frederikssund Jægerspris Skibby

»Lyd« til debat i Miljøstyrelsen

Slut med at træde vande i infralydsag

Frederikssund: Dybe brummende toner i øret er ikke kun noget, der generer folk i Frederiksborg Amt. Problemet er landsdækkende og nu vil Miljøstyrelsen gøre noget ved sagen.

Idag er der indkaldt til møde i styrelsen for at samle kortene i forsøget på, for at finde ud, hvad der skal gøres ved problemet. På mødet vil der være repræsentanter fra Frederiksborg Amts Miljøafdeling, Frederikssund Kommune, Slangerup Kommune, Kredslægen for Frederiksborg Amt, Lydinstitutet Delta Akustik og Vibration og Miljøstyrelsen.

- Vi kan ikke træde vande længere. De mange henvendelser der er kommet efter omtale af lydproblemerne beviser, at der er tale om et landsdækkende problem, og at der må gøres noget. Men vores problem er, at vi endnu ved så lidt om det, siger civilingeniør Kurt Delvig fra Miljøstyrelsen.

Mødet er det første efter, at sagen i starten af december sidste år blev diskuteret på Amtsgården i Hillerød. Dengang mistænkte man Stålvalseværket i Frederiksværk for at være synderen, men registrering af problemet, viser at lydkilden ikke er så nem at spore endda. Som beskrevet af Solveig Odderskov i et læserbrev andetsteds på siden, ved man reelt ikke, hvor lydene kommer fra. Hun har selv været berørt af problemerne i lang tid, og har fået målt infralyd

i sit hus.

- Vi skal ud og måle, hvad det er for en lyd, de her personer kan høre. På den måde kan vi nemmere få indkredset lydkilden. Men vi kan nok ikke lave målinger hos alle, siger Kurt Delvig.

Når Frederikssund Kommune og Slangerup Kommune er med i drøftelserne skyldes det, at det i første omgang var dem, der rettede henvendelse til Frederiksborg Amt om infralydproblemer hos flere af de to kommuners borgere.

Ifølge Solveig Odderskov er over 500 mennesker over hele landet generet af lydene, og nogle har fået deres liv ødelagt.

Hag

En af flere tingene:

En lille trøst, at jeg læste, og erfarede, at du og mange andre har samme problem. Det er meget trist, og det er simpelthen nervenedbrydende. Hvor jeg dog ønsker og håber, at man snart finder ud af, hvorfra det kommer. Og at man kan få det til at ophøre. Jeg længes usigeligt efter ro. Nogle gange har jeg virkelig tænkt på at gøre en ende på mit liv. Lyden går ind i mit indre, og jeg kan næsten ikke tænke.

Oftentimes er jeg taget på arbejde efter kun 1½ times søvn. Jeg må sove med en øretelefon i det ene øre, og lytte til en båndoptager. De dage, hvor jeg har fri, tager jeg sovepiller, og dagen efter er ødelagt, for de sløver mig.

Du har sikkert fået en del breve fra andre lidelsesfæller, men jeg følte, at jeg måtte skrive til dig. Jeg har også haft i tankerne, at skrive til Miljøministeriet. Men vil de gøre noget ved det?

I 1999 satte miljøstyrelsen nogle støjgrænser, den "fjernede" forureningen ...

Frederikssund

UGE 21 - TIRSDAG DEN 24. MAJ 2005

- 53. ÅRGANG

WWW.FREDERIKSSUNDAVIS.DK

Avis

Farlig støj fra vindmøller

Landets førende støj-ekspert mener, at de to nye vindmøller i Kyndby Huse kan være sundhedsskadelige. På Falster får vindmøller skylden for blodpropper

Af Thomas Hoffmann

Skal et hus i Kyndby Huse sælges i nær fremtid, er det sikkert, at professor Henrik Møller ikke melder sig blandt køberne.

Henrik Møller er formentlig den mand i Danmark, der ved mest om menneskets opfattelse af såkaldt lavfrekvente lyde. Han fortæller, at han ville holde sig væk fra områder, hvor der bliver opstillet to store havvindmøller, som det er tilfældet i Kyndby Huse.

Møllerne skal efter planen være omkring 150 meter høje og stå cirka 600 meter fra nærmeste bebyggelse.

"Vi har netop afsluttet en undersøgelse, der viser, at vindmøller og kraftvarmeværker udsender masser af lavfrekvent støj. Og ingen af de vindmøller, vi kiggede på, var tilnærmelsesvis så store som dem, du nævner. Det er voldsomt at sætte sådan nogen op ved et boligområde, og jeg ville selv nødig bo så tæt på dem", siger Henrik Møller, professor

Skorstenen på Kyndby-værket er 130 meter høj. De nye vindmøller bliver omkring 20 meter højere. Den ene kommer til at stå lige til venstre for skorstenen, 600 meter fra familien Gudkovs hjem ved Roskilde Fjord.
Foto: Finn Jørgensen

på afdelingen for akustik på Aalborg Universitet.

Konsekvensen af at blive udsat for lavfrekvente lyde kan være blandt andet hovedpine, stress, mangel på søvn og alvorlige indvirkninger på helbredet.

"Lavfrekvente lyde kan være irriterende, og irritationen kan på lang sigt give sundhedsproblemer. Risikoen for, at langvarig støjbelastning kan give blodpropper, kan

man ikke se bort fra. Lydene kan være et problem, man bestemt ikke skal ignorere", konstaterer Henrik Møller.

Skyld i blodpropper?

Anne-Margrete Holm har i fem år haft vindmøller som nabo til sin gård på Falster. Da vindmøllerne blev sat op i 2000, havde hun og hendes mand aldrig fejlet noget alvorligt. I dag har de begge været

indlagt med blodpropper, og hendes mand er efterfølgende blevet lam i højre side.

Ulykkerne tilskriver Anne-Margrete Holm vindmøllerne, der ligger 300 meter fra hendes hjem.

"Jeg mærker det som en rumlen i hovedet, der først holder op, når jeg kører væk fra huset. Jeg opholder mig som regel i køkkenet, for når jeg sidder i min stue, der vender ud mod møllerne, må jeg have en pude for det ene øre. Jeg begyndte langsomt at få det dårligt, da møllerne blev sat op - de har ødelagt vores liv", siger Anne-Margrete Holm.

Lægerne har aldrig kunnet give en forklaring på ægteparrets sygdomme.

Lavfrekvente lyde trænger let igennem husmure og andre materialer, som typisk stopper højere toner.

I andelsboligforeningen Kyndby Huse bor ca. 500 mennesker. Men selv om de prøver, er det langt fra sikkert, at de kan nå at ændre ved, at de store møller bliver sat op hen over sommeren. **Læs mere side 4**

Statsminister Anders Fogh Rasmussen
Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Den 17. 11 - 06:
Ubesvaret!!!

Ølsted, den 2006-01-19

ÅBENT BREV.

Kære Anders Fogh Rasmussen.

Med ønsket om et rigtigt godt 2006 – for os alle – vil jeg bede dig om at løse et forureningsproblem, der er stærkt stigende: LYDFORURENINGEN AF DYBE LYDE, den lydforurening, som Miljøstyrelsen allerede i 1995 kaldte for LANDSDÆKKENDE.

Jeg har før gjort dig opmærksom på problemet, og den 11. juli 2002 skriver du til vor forening, at personer, der er generet af infralyd eller lavfrekvent støj kan henvende sig til deres kommune, som med respekt skal tage stilling til det konkrete tilfælde ud fra de gældende grænseværdier, som bygger på den nuværende viden om emnet.

Kommunerne er desværre blot sjældent indstillet på at hjælpe de mange borgere. Roskilde kommune afviser f.eks. at tage lydmålinger med den begrundelse, at de ikke har brugbart lydmåleudstyr. (Kommunens miljøteknikere har ellers fået kursus om infralyd.)

Hundested kommune vil ikke ofre dyre lydmålinger, fordi de gældende støjgrænser blot vil vise, at der pr. definition ikke er problemer.

Hillerød kommune afviser lydmålinger med den begrundelse, at Miljøstyrelsens støjgrænser er for høje.

Frederikssund kommune afviser lydmålinger med henvisning til, at kraftvarmeværket, som anklages for at være lydkilden, overholdt støjgrænsen – for ca. 10 år siden. Voksne mennesker må derfor finde andre steder at overnatte p.g.a. den buldrende lyd i deres hjem. I en radioudsendelse hørte vi om et 5-6 årigt barn, der vækkede sin mor om natten og ”bad hende skrue ned for lyden”, men det bekymrer ikke Frederikssund kommune.

Heller ikke i Frederiksværk kommune får borgerne hjælp. Et brev fra en 13-årig pige, der skriver, at lyden er så forfærdelig, at hun ikke kan sove om natten, ignoreres med den begrundelse, at lyden sikkert kommer fra nabokommunerne.

I Liseleje tager sommerhusbeboere hjem til København og overnatter, fordi de ikke kan holde den dybe buldrende lyd ud.

Hørsholm kommune afviser at tage lydmålinger – og skriver til Miljøstyrelsen, at forureningen må betragtes som landsdækkende – og derfor er et problem, som Miljøstyrelsen må tage sig af.

Rødovre kommune har også p.g.a. flere henvendelser skrevet til Miljøstyrelsen og påpeget den ”grå zone”, vi har mellem lydpåvirkning og sygdom.

Frederiksberg kommune afviser at tage lydmålinger, selv om en større gruppe ”Frederiksbergborgere” har henvendt sig samlet og skrevet, at den dybe buldrende lyd i deres hjem er uudholdelig. Miljøteknikeren kunne i øvrigt selv høre den dybe buldren. Det samme er tilfældet i Ishøj kommune.

Slangerup kommune afviser støjproblemet med den begrundelse, at lydteknikeren ikke selv blev generet af støjen ved et besøg.... om dagen.... og så fremdeles.

Selv om man ved, at borgerne bliver syge af at leve i denne lede gennemtrængende lyd, vil ingen løse problemet.

Frederiksværk kommune har bl.a. skrevet til Miljøstyrelsen, at den i perioder dagligt får henvendelser fra borgere, der generes af den kraftige buldren, at lyden er landsdækkende, og at den er en stressfaktor, som medfører forringet livskvalitet og helbredsmæssige konsekvenser på længere sigt, hvilket der bør tages hensyn til ved fastsættelse af grænseværdier.

De danske grænseværdier er netop problemet:

I Odense og Århus har ca. 20 henvendelser i hver kommune ført til lydmålinger, som overholdt de af Miljøstyrelsens fastsatte støjgrænser for infralyd og lavfrekvent støj, så folk må stadig fylde sig med sovepiller – og lide af hovedpine, ørepine, svimmelhed, kvalme, stress m.m., som skyldes den enerverende dybe lyd i deres eget hjem. En lyd, som intet høreværn kan udelukke – og som man ikke kan lydisolere sit hjem imod.

Miljøstyrelsen har forsvaret sine grænseværdier med at oplyse, at nye videnskabelige undersøgelser har vist, at mennesket generes mindre end hidtil antaget af lavfrekvente lyde.

Desværre fandtes der blot ingen videnskabelige undersøgelser. Da flere bad om dokumentation for denne videnskabelige undersøgelse - måtte daværende miljø- & energiminister Svend Auken beklage: "Der var tale om en misforståelse".

(Det kan vel ikke herefter undre nogen, at man mister tilliden til Miljøstyrelsen.... ?)

Miljøstyrelsen ville ikke hjælpe med at finde ud af, hvorfra den landsdækkende lydforurening af dybe lyde kom, så private lydteknikere – og vor forening – gik for egen regning igang med detektivarbejdet og har nu med professionelt måleudstyr dokumenteret, at de dybe lyde hovedsageligt kommer fra de ca. 500 kraftvarmeværker, plus fra vindmøller og forbrændingsanlæg.

Kraftvarmeværkernes dybe lyde kan måles over 20 km. fra værkerne INDE i folks hjem.

Der er både infralyd og lavfrekvent lyd.

I maj måned 2005 fik vor forening f.eks. henvendelser fra både Liseleje, Hundested, Frederiksværk, Ølsted og Frederikssund – fra masser af mennesker, der var ved at "blive vanvittige" af den modbydelige lede lyd, der var blevet helt uudholdelig. Med vort lånte måleudstyr – og med hjælp fra professor i akustik Henrik Møller ved Aalborg Universitet – pejlede vi os frem til Kyndby-Værket, der var i drift.

Vi målte et niveau på 84 dB(G) ved værket, og lyden gav os kvalme. Miljøstyrelsen har tilladt 85 dB(G) inde i vore boliger DØGNET RUNDT !!!

Der lå i forvejen en dyb lyd-dyne fra de mange kraftvarmeværker i Nordsjælland, og da Kyndby-Værket så deltog i infernoet, blev støjniveauet så kraftigt, at man heller ikke udendørs kunne få ro. Inde i boligen er støjen altid p.g.a. resonans kraftigere og mere intens.

Overalt i Danmark kan vi efterhånden måle de lave frekvenser i mere eller mindre styrke døgnet rundt. Man kan sammenligne lyden med "en lastbil i tomgang".

Hos nogle lyder det, som om 2 lastbiler er parkeret i boligen – hos andre 3 lastbiler – hos nogle 4 – hos de heldige kun en – alt efter, hvor mange kraftvarmeværker man hører.

Vor forening får løbende meddelelser fra folk overalt i Danmark vedrørende lydets styrke, og da den i flere af Nordsjællands kommuner en nat pludselig var mindre voldsom, bad vi Frederiksborg Amt om at finde ud af HVORFOR.

Det viste sig, at Hillerød kraftvarmeværk på det tidspunkt havde været ude af drift, hvilket vil sige, at folk, der bor 10-15 og 20 km. fra værket generes af lydene fra det.

Utallige mennesker bliver syge af denne modbydelige næsten fysiske lyd. Mange i vor forening er ramt af blodpropper – og flere er i en alt for tidlig alder – døde heraf.

I metroXpress kan vi den 28. november 2005 læse, at tyske forskere skaber tvivl om, hvor meget støj, vi kan tåle i dagligdagen – også selv om støjgrænserne er overholdt. Et forskerhold fra Charité-Universitetet i Berlin har påvist, at støjen giver forøget risiko for blodpropper i hjertet.

Med hensyn til STØJGRÆNSER i Danmark fik vi nogle ganske specielle grænser i september 1997. Miljøstyrelsen satte dem selv – uden at lytte til fagkundskaben. Bl.a. professor Henrik Møller påpegede, at Miljøstyrelsen ikke anvendte de internationale standarder korrekt. Målemetoderne, som Miljøstyrelsen anviste ville føre til deciderede fejlmålinger !!!

Miljøstyrelsen vedtog alligevel sine forkerte målemetoder.

I år 2005 har Aalborg Universitet ved en lyd-forskning underkendt Miljøstyrelsens målemetode i det lavfrekvente område !!!

Ved at tage målingerne KORREKT, kan der være op til 10 dB(A) mere i folks hjem, hvilket vil sige, at mange lever i for kraftig en støj – som ifølge Miljøstyrelsen for den lavfrekvente støjs grænse er 20 dB(A) om natten og 25 dB(A) om dagen.

Vi har i årevis i vor forening klaget både til Miljøstyrelsen og Sundhedsstyrelsen over den alt for høje støjgrænse – og nu viser det sig altså, at Miljøstyrelsen anviser en målemetode i det lavfrekvente område, der giver et forkert - alt for lavt - resultat.

I 1997 -1998 opfordrede vi daværende miljø- og energiminister Svend Auken til at kræve bedre lyddæmpning af bl.a. de mange planlagte prestige-kraftvarmeværker, men han afviste (se vedlagte brev), at der var problemer – og ville ikke indse, at der allerede var store lydproblemer med de mange kraftvarmeværker.

Vi kunne dengang på Miljøstyrelsens hjemmeside læse, at de danske kraftvarmeværker vakte international bevågenhed og interesse hos politikere, energimyndigheder og græsrodder over hele verden. Der oplyses f.eks. følgende.

Citat:

”Kraftvarme er temaet for den store internationale workshop som Energistyrelsen er vært for i København den 8.-9. juni 1998. Over tredive lande er repræsenteret. Workshoppen sætter internationalt fokus på energieffektivisering og især kraftvarme. Miljø- og energiminister Svend Auken holder åbningstalen.” Citat slut.

Mon Svend Auken nævnte kraftvarmeværkernes lydforurening...???

At samme lavfrekvente lyd også kommer fra vindmøller, blev tilbagevist af Svend Auken (se vedlagte brev), selv om vi i Jyllands-Posten den 9. august 1998 kunne læse, at Miljøministeren og Naturklagenævnet årligt modtager flere hundrede klager netop over infralyd fra vindmøllerne.

Socialdemokratiets miljøordfører, Martin Glerup blev i maj 1997 interviewet til Frederiksborg Amts Avis, hvor han udtalte, at hvis de dybe lyde kun generede fem personer, kunne man ikke ofre penge på lyddæmpninger af kraftvarmeværkerne, som ifølge direktør Lars Frederiksen fra firmaet Silentor Novum (der er leverandør af lyddæmpere i både ind-og udland) anslog ville koste op imod 100 mio. kroner, hvis de omkring 100 største kraftvarmeværker med gasmotorer i Danmark skulle lyddæmpes effektivt.

Vor forening skrev til Martin Glerup og inviterede ham til at se de over tusind henvendelser fra mennesker i Danmark, der allerede dengang blev generet af den lavfrekvente støj – men Martin Glerup svarede aldrig på vort brev.

I dag får man også I Tyskland og Sverige henvendelser fra mange mennesker, der generes af dybe modbydelige lyde i deres hjem. I Sverige har vi bl.a. dokumenteret, at de dybe lyde fra kraftvarmeværket i Halmstad kan høres 20 km. fra værket.

Undertegnede hørte iøvrigt samme rædsomme lyd i Luisenthal (Thüringen) i Tyskland i sommeren 2005, og jeg regner med, at støjen kom fra Gotha Stadtwerke – ca. 10 km. fra ferieboligen, som lå et vidunderligt smukt sted, men som p.g.a. den lede lyd ikke kan anbefales som turiststed. Har man mon på Gotha Stadtwerke og på Halmstad Kraftvarmeværk købt know-how af Danmark ???

Med denne henvendelse håber jeg, at du vil løse lydforureningsproblemet i Danmark ved at kræve ændrede støjgrænser – og korrekte målemetoder.

Det nytter ikke at henvende sig til miljøminister Connie Hedegaard. Som du kan se af vedlagte, besvarer hun ikke vore spørgsmål.

Sundhedsminister Lars Lykke Rasmussen svarer heller ikke – som du ser - på ubehagelige breve – og HVIS han svarer, undviger han emnet og skriver i stedet om noget andet.

Lydforureningen i Danmark ER et ubehageligt emne, men det KAN løses:

Kraftvarmeværkerne kan lyd-og/eller vibrationsdæmpes, og vindmøllerne skal placeres i en meget større afstand fra boliger. Økonomisk vil det betale sig – i form af færre syge mennesker på hospitalerne og færre invalide.

Sundhedsstyrelsen oplyste i maj 1999, at infralyd påvirker hjertekar-systemet og kan ændre vore hormoner.

Med venlig hilsen

Solveig Odderskov.

**Landsforeningen
INFRALYDENS FJENDER**

Bilag:

Brev af 25. nov. 1997 fra Svend Auken.
Artikel vedr. "Lettelse over vindmøllelukning".
Brev af 10. marts 1998 fra DK-teknik.
Artikel af 21. marts 2001. (Kraftvarmeværket kunne høres 15 km. væk.)
Brev af 16. dec. 1996 fra Lars Frederiksen. SILENTOR NOVUM A/S.
Brev af 3. nov. 2004 til Connie Hedegaard.
Svar på ovennævnte den 30. nov. 2004.
Brev af 28. august 2004 til Connie Hedegaard.
Svar på ovennævnte den 30. sept. 2004.
Korrespondance i 2004 og 2002 mellem Lars Løkke Rasmussen og Launy Christensen.
Brev af 5. dec. 2002 til Lars Løkke Rasmussen. (Ubesvaret.)
Brev af 30. jan. 2004 til Lars Løkke Rasmussen.
Brev af 30. maj 1997 til Martin Glerup. (Ubesvaret.)
Artikel af 17. maj 1997. (Lydproblem kan koste 100 mio. kr.)
Artikel af 21. marts 1995. (Lyd til debat i Miljøstyrelse. "Problemet er landsdækkende".)
Brev af 25. april 2001 til Miljøstyrelsen. (Ubesvaret.)
Brev af 14. okt. 1996 fra Frederiksværk Kommune til Miljøstyrelsen.
Artikel af 25. juni 1997. (Infrazyldgruppe.)
Læserbrev af 30. november 2005 vedr. frekvenser fra kraftvarmeværker og vindmøller.
Resumé den 10. april 1997 fra DELTA Akustik & Vibration.
Forord i orientering nr. 9/1997.
Artikel af 16. oktober 1996. (Ministre vil ikke undersøge infrazyld.)
Udtalelse af Otto Dyrnum i Miljøstyrelsen vedr. udregning af, hvor mange mennesker i Danmark, der generes af lavfrekvente lyde.
Artikel af 2. jan. 1998. (Ballade om infrazyldstøj. "Miljøstyrelsen anvender forkert målemetode".)
Brev af 24. april 2002 fra Miljøstyrelsen. (Danmark er det eneste land med specifikke infrazyldgrænser.)
Brev af 4. april 1998 fra Ritt Bjerregaard. (De danske myndigheder må tage sig af problemet.)
Artikel af 7. oktober 2002. (Barmarksskandalen. "1990'ernes miljø- & energipolitik har været præget af en nærmest religiøs fanatisme, der har ladet hånt om selv de mest veldokumenterede kendsgerninger.")
Breve i april og juni 1998 til Holger Lavesen. DONG.
Svar den 18. juni 1998 fra Holger Lavesen. (D.v.s. INTET svar !!!) DONG vil ikke hjælpe.
Brev af 6. aug. 1997 fra Justitsministeriet: VI SKAL OPLYSE VED SALG AF VORE HUSE, AT DET ER LYDBEFÆNGT.....(Men vi må ikke vide, HVORFRA lyden kommer.... !!!)
Brev af 13. sept. 1995 fra Kræftens Bekæmpelse.
Brev af 24. sept. 200 til Folketingets Sundhedsudvalg. (Ubesvaret.)
Brev af 30. jan. 2001 til Arne Rolighed. (Ubesvaret.)
Sundhedsstyrelsens oplysninger af 18. maj 1999.
Oplysninger fra Norge vedrørende Støj og infrazyld.
Indeklima – Lyd: Infrazyld og symptomer.
Artikel af 12. febr. 2000. (Støj og stilhed. "Infrazyld skader også de mennesker, der ikke kan høre lyden".)
Brev af 5. august 1997 til S. O. Kristoffersen fra Embedslægeinstitutionen.

**Landsforeningen
INFRALYDENS FJENDER**

Brev af 11. maj 2000 fra Miljøstyrelsen til Jernløse Kommune.

Artikel af 24. maj 2005. ("Vores liv er fuldstændigt ødelagt".)

Læserbrev af 5. sept. 1997. (Vindmøllestøj forurener.)

Artikel af 22. sept. 2003. (Erdbeben auf der Matratze.)

Artikel i Støymåler'n 5 – 2005. ("Vindmøllestøjen høres som en lastbil i tomgang 2 km. fra møllerne".)

Artikel den 12. maj 2002. Brummelyd igennem jorden.

Korrespondance mellem Hanne Bergstrøm, Miljøstyrelsen og borgmester Uffe Thorndahl henholdsvis i 2005 og 1996.

Eksempel på en, der generes af den dybe lyd.

EN flok "Frederiksbergborgere" beder den 8. okt. 1998 Svend Auken om hjælp.

(Forgæves.)

Artikel den 22. juni 2004. (Lyden, der ikke vil forsvinde.)

Læserbrev af 31. juli 1997. (Kraftvarmeværker – det er en epidemi.)

Artikel af 28. juni 2005. (Forgæves jagt på støjkilde.)

Debat – den 5. sept. 2000. (Tortur i Danmark.)

Artikel den 7. maj 1997. (Skarp kritik af Miljøstyrelsen.)

Artikel den 4. nov. 1998- (Alle kan høre infralyd. "Miljøstyrelsen jonglerer med tallene".)

Brev af 16. jan. 1999 fra ørespecialist, som ikke ved, at mennesker kan høre infralyd.

Brev af 5. febr. 1999 fra professor Henrik Møller. (Universitetet har ikke økonomi til en oplysningskampagne.)

Artikel den 28. nov. 2005. Støj kan udløse blodpropper.

Artikel den 27. maj 2004. De dybe lyde påvirker fostrets høreorgan.

Artikel den 15. juni 2005. Fortsætter korstoget mod infralyd.

Brev af 14. sept. 2005 til Jørn Dohrmann. (Ubesvaret.)

DVD: Møllerne og menneskene.

Dyrefondets Hunde- og Katte Journal. Februar-marts 2005.